

2014-04-02

Minnesanteckningar från allmänt samrådsmöte i Rökebo vattenverk

Föredragare

Ove Svahn, projektledare, Sandviken Energi Vatten AB

Håkan Bergsten, produktionschef, Sandviken Energi Vatten AB

Torbjörn Rönnkvist, maskinist, Sandviken Energi Vatten AB

Robert Jönsson, konsult, Vatten & Miljöbyrå i Sverige AB

Hanna Östrén, konsult, Vatten & Miljöbyrå i Sverige AB

Grundvattenuttag vid Rökebo vattenverk

Sandviken Energi Vatten AB, huvudman för de allmänna VA-anläggningarna i Sandvikens kommun, avser att ansöka om ett grundvattenuttag (maximalt 100 l/s) vid Rökebo vattenverk. Syftet med vattenverksamheten är framför allt att:

- förbättra råvattenkvaliteten i vattenförsörjningen till Sandviken genom att öka andelen grundvatten
- säkra tillgången på reservvatten till Sandviken

Som ett led i tillståndsprocessen hölls ett samrådsmöte med allmänheten 2013-04-02 i Rökebo vattenverk. Den planerade vattenverksamheten beskrevs och bedömda konsekvenser av den redovisades. Nedan redovisas frågor och svar från mötet.

Fråga 1. Behövs det tillstånd för att provpumpa?

Generellt kräver vattenverksamheter tillstånd, men om det är uppenbart att allmänna eller enskilda intressen inte skadas krävs inget. Verksamhetsutövaren är den som har bevisbördan om någon påstår att den blivit påverkad negativt.

Fråga 2. Ansöktes om tillstånd för att provpumpa de tre brunnarna längs sjön Öjaren?

Nej, inget tillstånd söktes för provpumpningen av de tre brunnarna längs Öjaren. Länsstyrelsen och Bygg- och miljöförvaltningen vid Sandvikens kommun informerades skriftligt innan provpumpningens start.

Fråga 3. Vad menas med tidsbegränsat uttag i tre månader?

Med tidsbegränsat uttag i tre månader menas att grundvattenuttag kan ökas tillfälligt under tre månader, om något speciellt händer, t.ex. att Årsunda vattenverk måste tas ur drift vid en stor läcka på ledningsnätet.

Fråga 4. Vad kan hända om man tar ut för mycket vatten?

Om man gör ett alltför stort grundvattenuttag kommer avsänkningen i omgivningen att bli större än prognosticerat. Transporttiden för det inducerade vattnet, d.v.s. vattnet som infiltrerar till grundvattenmagasinet från Lillsjön och Öjaren, kommer att bli kortare, vilket kan medföra en försämrad grundvattenkvalitet. Om för mycket vatten tas ut ökar också risken för sättningar om omkringliggande mark är sättningsbenägen. Ett kontrollprogram för vattenverksamheten kommer att upprättas där bland annat grundvattennivåer och uttagna grundvattenmängder kommer att dokumenteras för att hålla koll på om grundvattenavsänkningen blir som den prognosticerade.

Fråga 5. Har ni tittat på vegetationsförändringar i området? Små tallar har dött på fastigheten Överbyn 9:2.

Längs Enköpingsåsen ligger grundvattenytan så pass långt under markytan att de växter som lever där inte är grundvattenberoende. Dessutom är sjöarnas variationer norrut längs åsen större än den avsänkning av grundvattenytan som uppkommer på grund av grundvattenuttaget. I våtmarksområdet i väster kan vegetationsförändringar ske på sikt.

Fråga 6. Hur ser Sandviks påverkan på vattenförbrukningen ut?

Sandvik köper och använder ungefär en tredjedel av det vatten som produceras i Rökebo vattenverk.

Fråga 7. Har det utförts några undersökningsborrningar norr om Skönvik?

Undersökningsborrningar i Enköpingsåsen har utförts upp till Silverkällan. Norr om Lillsjön har en hel del undersökningsborrningar samt geofysiska mätningar utförts. Inget bra resultat har erhållits.

Fråga 8. Hur är det med sättningar i lerlager vid provpumpningar? Ägaren av fastigheten Överbyn 8:65 sa att det under sanden på hennes fastighet, 2-2,5 meter under markytan, finns blålera.

I det preliminärt avgränsade influensområdet är förekomsten av sättningsbenägna jordarter, såsom lera och silt, liten. Största delen av området består av grövre jordarter såsom sand och grus, vilka inte är sättningsbenägna. Det förekommer dock enstaka områden med finkornigare jordarter. Sandviken Energi Vatten AB ska undersöka möjligheten att sätta ner en dubb i närheten av fastigheten Överbyn 8:65, för att kunna följa upp eventuella jordrörelser orsakade av grundvattenuttaget.

Fråga 9. Vad har Sandviken Energi Vatten AB för policy om enskilda brunnar påverkas?

Sandviken Energi Vatten AB har ingen uttalad policy utan det är olika från situation till situation. Ibland dras vattenledning och ibland utförs andra åtgärder.

Fråga 10. Vad finns det för strategier kring utökade verksamhetsområden?

Sandvikens kommun har olika strategier för utökade verksamhetsområden. Det är till kommunen man bör vända sig om man vill vara med och påverka.

Fråga 11. Hur ska vi göra med de dåliga infiltrationsanläggningarna runt Lillsjön? Kommunen bör se över enskilda avlopp...

Det är Sandvikens kommun som utövar tillsyn på enskilda avloppsanläggningar.

Fråga 12. Hur påverkar vattenavsänkningen husen nära brunnarna när ni sänker vattennivån?

Vid brunnarna, ett tiotal meter från närmsta bostadshus, blir avsänkningen av grundvattenytan ca 6 meter vid ett vattenuttag på 80 l/s. Vid ett uttag på ca 100 l/s förutspås avsänkningen bli ca 7,5 meter. De hus som ligger i närheten av uttagsområdet står på Enköpingsåsen som består av sand och grus. Dessa jordarter är inte sättningsbenägna, vilket gör att husen inte kan påverkas.

Ett kontrollprogram för vattenverksamheten kommer att upprättas och grundvattennivåer kommer att mätas för att se om grundvattenavsänkningen blir som den prognosticerade. Om grundvattenavsänkningen blir för stor kommer åtgärder att vidtas.

Fråga 13. Påverkas radonhalten vid vattenuttag? Det finns radon i åsen. I något hus har radonhalten uppmätts till 2 000 Bq/m³.

Föredragarna kunde inte svara på denna fråga.

Fråga 14. Vad innebär 100 % grundvatten? Mindre vattenbehandling?

Med en ökad andel grundvatten i vattenförsörjningen för Sandviken förutspås vattenbehandlingen på lång sikt bli billigare men det kommer att krävas en del investeringar. Vattnet kommer att bli godare och säkrare och det kommer att krävas betydligt mindre kemikalietillsatser i behandlingsprocessen.

Fråga 15. Hur påverkas sjön Öjaren (med avseende på kemikalier) när råvattnet endast kommer att utgöras av grundvatten?

Sjön Öjaren kommer att påverkas positivt genom ett minskat utsläpp av slam som bildas vid ytvattenreningen. Grundvattnet kräver betydligt mindre behandling i vattenverket för att kunna distribueras till konsumenter.

Fråga 16. Kan man få ta del av presentationsmaterialet?

Minnesanteckningarna och PowerPoint-presentationen från samrådsmötet kommer att läggas ut på www.sandvikenenergi.se.

Övrigt

Vattenspegeln som bildats ute på åkern (den så kallade Vargvreten), väster om väg 272, har inte funnits tidigare.

Sommaren 2013 var flera brunnar vid Lillsjön torra. Bland annat på fastigheten 8:48.

På mötet nämndes även att Bequerelhalten i gäddor i Öjaren var okej men att den i abborrar låg på gränsen till för hög.

Vid pennan

Hanna Östrén och Robert Jönsson, Vatten & Miljöbyrån i Sverige AB